

ЗВІТ

про повторне відстеження результативності регуляторного акта – постанови Правління Національного банку України від 28 грудня 2020 року № 169 “Про затвердження Положення про здійснення Національним банком України безвізного нагляду на ринках небанківських фінансових послуг”

Виконавець заходів з відстеження

Національний банк України (Департамент методології регулювання діяльності небанківських фінансових установ).

Цілі прийняття акта

Постанова Правління Національного банку України від 28 грудня 2020 року № 169 “Про затвердження Положення про здійснення Національним банком України безвізного нагляду на ринках небанківських фінансових послуг” (далі – регуляторний акт) прийнята з метою встановлення Національним банком України (далі – Національний банк) порядку здійснення нагляду на ринках небанківських фінансових послуг у формі безвізного нагляду.

Строк виконання заходів з відстеження

Повторне відстеження результативності регуляторного акта розпочато 01 листопада 2021 року та закінчено 03 грудня 2021 року.

Тип відстеження

Повторне відстеження.

Методи одержання результатів відстеження

Аналіз показників результативності регуляторного акта з використанням статистичних даних.

Дані та припущення, на основі яких відстежувалася результативність, а також способи одержання даних

Відстеження результативності регуляторного акта проводилося на підставі набутого практичного досвіду, а саме безвізного нагляду на ринку небанківських фінансових послуг за об'єктами, на яких поширюється дія акта (на підставі статистичних даних щодо кількості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб – об'єктів безвізного нагляду), перевірених об'єктів безвізного нагляду, складених актів про правопорушення, застосованих заходів впливу, ініційованих позапланових інспекційних перевірок, звернень до правоохоронних органів за виявленими ознаками вчинення злочину; аналізу звернень, клопотань, а також відповідних публікацій у засобах масової інформації.

Кількісні та якісні значення показників результативності акта

1. Кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюється дія акта (таблиця 1).

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Шевченко Кирило Євгенович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000E9100000DB430000

Дійсний до: 01.07.2023 16:41:07

Національний банк України

В/33-0008/115112

від 28.12.2021 18:19:50

Об'єктами безвиїзного нагляду є учасники ринку небанківських фінансових послуг (небанківські фінансові установи, юридичні особи, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, особи, які надають посередницькі послуги на ринках фінансових послуг, фізичні особи-підприємці, які надають фінансові послуги, зареєстровані відповідно до законодавства України постійні представництва у формі філій іноземних страхових компаній, які також одержали в установленому порядку ліцензію на здійснення страхової діяльності) та небанківські фінансові групи, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк¹.

Таблиця 1

Об'єкти безвиїзного нагляду	Кількість об'єктів безвиїзного нагляду, станом на 01.11.2020	Кількість об'єктів безвиїзного нагляду, станом на 01.11.2021
1	2	3
Усього, з них:	2101	1892
небанківські фінансові установи:	1867	1669
страхові компанії	214	167
кредитні спілки	324	286
фінансові компанії	1026	946
ломбарди	303	270
юридичні особи, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги:		
лізингодавці	147	139
оператори поштового зв'язку		1
особи, які надають посередницькі послуги на ринках фінансових послуг	65	60 ²
фізичні особи-підприємці, які надають фінансові послуги	-	-
зареєстровані відповідно до законодавства України постійні представництва у формі філій іноземних страхових компаній, які також одержали в установленому порядку ліцензію на здійснення страхової діяльності	-	-
небанківські фінансові групи, державне регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк	22	23

2. На підставі безвиїзного нагляду Національний банк установлює: відсутність/наявність порушень об'єктом безвиїзного нагляду нормативно-правових актів, що регулюють діяльність щодо надання небанківських фінансових послуг;

¹ Підпункт 3 пункту 2 Положення.

² Страхові посередники, що внесені до державного реєстру страхових та перестрахових брокерів; інформації щодо кількості інших посередників немає, оскільки чинними нормативно-правовими актами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг/Національного банку України не передбачено їх облік.

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Шевченко Кирило Євгенович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000E9100000DB430000

Дійсний до: 01.07.2023 16:41:07

Національний банк України

В/33-0008/115112

від 28.12.2021 18:19:50

відсутність/наявність ознак здійснення небанківською фінансовою установою або особою, яка не є фінансовою установою, але має право надавати окремі фінансові послуги, ризикової діяльності, що загрожує інтересам вкладників та/або інших кредиторів такої установи (особи);

значення кількісних та якісних показників, що використовуються Національним банком для оцінювання критеріїв, за якими Національний банк оцінює ступінь ризику від здійснення діяльності учасниками ринку небанківських фінансових послуг, їх суспільну важливість, на підставі яких визначається періодичність проведення планових інспекційних перевірок учасників ринків небанківських фінансових послуг, регулювання і нагляд за якими здійснює Національний банк;

відсутність/наявність негативних тенденцій (негативної динаміки стосовно активів, операцій, діяльності, що може свідчити про погіршення фінансового стану та/або неналежне виконання зобов'язань за договорами про надання фінансових послуг) у діяльності об'єкта безвиїзного нагляду;

поліпшення/погіршення фінансового стану об'єкта безвиїзного нагляду;

наявність визначених законодавством України підстав для проведення Національним банком позапланової інспекційної перевірки;

факт виконання/невиконання об'єктом безвиїзного нагляду рішень Національного банку про застосування до нього заходів впливу.

Кількісні дані результатів здійснення безвиїзного нагляду станом на 01.11.2021 зазначені в таблиці 2.

Таблиця 2

Об'єкти безвиїзного нагляду	Кількість					
	перевіраних учасників	складених актів про правопорушення	застосованих заходів впливу	складених довідок про ознаки ризикової діяльності	ініційованих позапланових інспекційних перевірок	звернень до правоохоронних органів за виявленими ознаками вчинення злочину
1	2	3	4	5	6	7
Небанківські фінансові установи та особи, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги	1722	641	349	-	47	1

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Шевченко Кирило Євгенович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000E9100000DB430000

Дійсний до: 01.07.2023 16:41:07

Національний банк України

В/33-0008/115112

від 28.12.2021 18:19:50

Страхові компанії	159	198	111	-	14	-
Кредитні спілки	239	120	79	-	10	1
Фінансові компанії, лізингодавці, ломбарди	1324	323	159	-	23	-

За період відстеження результативності регуляторного акта було перевірено 1722 об'єкти безвиїзного нагляду³ та за результатами здійснення безвиїзного нагляду складено 641 акт про правопорушення, застосовано 349 заходів впливу, ініційовано 47 позапланових інспекційних перевірок, направлено одне звернення до правоохоронних органів за виявленими ознаками вчинення злочину.

Серед перевірених – 159 страхових компаній, 239 кредитних спілок, 1324 фінансові компанії, лізингодавці та ломбарди.

Також станом на 01.11.2021 здійснено безвиїзний нагляд 1540 надавачів фінансових послуг у частині перевірки виконання ними вимог щодо подання до Національного банку документів стосовно структури власності та дотримання строків подання⁴, а також щодо повноти (комплектності) поданих документів про структуру власності, повноти та достовірності зазначеної в ній інформації та відповідності документів про структуру власності зразкам та параметрам їх заповнення та складання⁵.

Слід зазначити, що звернення, клопотання щодо дії регуляторного акта не надходили. Також немає інформації щодо наявності публікацій у засобах масової інформації з оцінкою дії регуляторного акта.

3. Розмір коштів і час, що витрачаються суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта.

Можливі витрати суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб – об'єктів безвиїзного нагляду на ринку небанківських фінансових послуг, пов'язані з наданням до Національного банку інформації/пояснень/документів/копій документів, необхідних для здійснення безвиїзного нагляду на ринках небанківських фінансових послуг, які здійснювались у межах кошторисів витрат на звичайну господарську діяльність.

Оцінка результатів реалізації акта та ступеня досягнення визначених цілей

Відповідно до Закону України від 12 вересня 2019 року № 79-IX “Про

³ Небанківські фінансові установи і лізингодавці (крім 2 страхових компаній), місцезнаходженням яких є Автономна Республіка Крим та ООС (АТО) не перевірялись у межах безвиїзного нагляду, оскільки не подають звітність, заходи впливу до них теж не застосовувались з огляду на вимоги законодавства (Закон України “Про тимчасові заходи на період проведення АТО”, № 1669-VII від 02.08.2014).

⁴ Постанова Правління Національного банку України від 14.04.2021 № 30 “Про затвердження Положення про вимоги до структури власності надавачів фінансових послуг”.

⁵ Положення про вимоги до структури власності надавачів фінансових послуг, затверджене постановою Правління Національного банку України від 14.04.2021 № 30, та додатки до нього.

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Шевченко Кирило Євгенович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000E9100000DB430000

Дійсний до: 01.07.2023 16:41:07

Національний банк України

В/33-0008/115112

від 28.12.2021 18:19:50

внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг” Національний банк із 01 липня 2020 року отримав повноваження щодо здійснення нагляду за діяльністю на ринках небанківських фінансових послуг.

У частині другій статті 29 Закону України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” визначено, що Національний банк у межах своїх повноважень здійснює нагляд за діяльністю на ринках небанківських фінансових послуг, зокрема у формі безвізного нагляду відповідно до цього закону та нормативно-правових актів Національного банку.

Отже, прийняттям регуляторного акта забезпечено виконання норм зазначених вище законів.

Також регуляторний акт дав змогу забезпечити здійснення Національним банком ефективного та системного безвізного нагляду, орієнтованого на запобігання правопорушенням на ринках небанківських фінансових послуг.

У межах безвізного нагляду Національний банк має можливість:

контролювати дотримання учасниками ринку умов провадження діяльності, обов’язкових критеріїв і нормативів, якості активів та ризиковості операцій, правил надання фінансових послуг та інших вимог;

контролювати достовірність інформації, що надається учасниками ринку; виявляти ознаки ризикової діяльності, що загрожує інтересам вкладників та кредиторів;

завчасно виявляти ознаки погіршення фінансового стану та/або підвищення ступеня ризику страховика/кредитної спілки та своєчасно їх попереджати;

своєчасно та ефективно реагувати на порушення, ризикову діяльність, недоліки та негативні тенденції в діяльності учасників ринку;

контролювати і моніторити виконання застосованих заходів впливу.

Для цього впроваджені необхідні процедури, щоб забезпечити своєчасну комунікацію Національного банку з учасниками ринку під час здійснення безвізного нагляду.

Протягом дії регуляторного акта негативних відгуків щодо рівня підготовки цього документа від учасників ринку небанківських фінансових послуг не надходило.

Результати реалізації регуляторного акта та ступінь досягнення визначених цілей загалом оцінюються позитивно. Подальший висновок щодо оцінки результативності дії регуляторного акта буде зроблено за результатами наступного періодичного відстеження, яке здійснюватиметься відповідно до Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”.

Голова
Національного банку України

Кирило ШЕВЧЕНКО

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Шевченко Кирило Євгенович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000E9100000DB430000

Дійсний до: 01.07.2023 16:41:07

Національний банк України

В/33-0008/115112

від 28.12.2021 18:19:50